

Súd: Okresný súd Trenčín
Spisová značka: 27C/87/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3114209324
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 08. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Sopková
ECLI: ECLI:SK:OSTN:2014:3114209324.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trenčín samosudkyňou JUDr. Ivetou Sopkovou v právnej veci navrhovateľky H. X., št. občianky SR, nar. XX.XX.XXXX, bytom O. - X., B. XX, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Róbert Grell, s.r.o., so sídlom Trenčín, Jilemnického 2, IČO: 47 244 569, proti odporcovi O. V., št. občanovi SR, nar. XX.XX.XXXX, bytom O. - X., B. X, o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela, takto

rozhodol:

I. Odporca je povinný prispievať na výživu navrhovateľky sumou 110,-€ mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci vopred, s účinnosťou od 30.04.2014.

II. Odporca je povinný zaplatiť navrhovateľke zameškaný príspevok na výživu za obdobie od 30.04.2014 do 26.08.2014 vo výške 440,-€, ktorú sumu mu súd povoľuje splácať v splátkach po 35,-€ mesačne vždy s bežným výživným, pod následkom straty výhody plnenia v splátkach až do úplného zaplatenia.

III. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Podaným návrhom sa navrhovateľka domáha voči odporcovi určenia príspevku na výživu rozvedeného manžela vo výške 200,- € mesačne, počnúc dňom podania návrhu 30.04.2014. K zdôvodneniu návrhu uviedla, že od 12.12.2011 je na invalidnom dôchodku s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60%. Poberá len invalidný dôchodok 166,10 € mesačne, čo jej nestačí na pokrytie nákladov na primeranú výživu. Býva v rodinnom dome, ktorého je bezpodielovou spoluvlastníčkou spolu s odporcom. Za energie platí zálohové platby nasledovne: 20,- € mesačne za plyn, 20,- € mesačne za elektrinu a 20,- € mesačne za vodu. Za hygienické a čistiace potreby platí mesačne asi 40,- € a za mestskú dopravu 10,- €. Na jedlo aj ošatenie jej tak zostáva mesačne len okolo 60,- €. Z nedostatku jedla schudla 43 kg. Pred priznaním invalidného dôchodku mala trvalé zamestnanie, ale v máji tohto roku to už bude 12 rokov od jeho skončenia. Odporcu viackrát ústne žiadala, aby jej prispieval na výživu, ale nesúhlasil.

Odporca sa k návrhu písomne vyjadril tak, že, ak je povinný platiť výživné, nič s tým nenarobí. Výživné vo výške 200,- € mesačne je však podľa neho neprimerane vysoké a žiadal, aby ho súd určil rozumne. Potvrdil, že býva v rodinnom dome spoločne s navrhovateľkou tak, že navrhovateľka býva v zariadenom 4-izbovom byte na poschodí a on v spodnom byte, v ktorom si zariadil jednu izbu, ktorú vykuruje elektrickým radiátorom a provizórnu kuchyňu. Na zariadenie bytu na poschodí si zobrala pôžičku dcéra, ktorú mesačne spláca, ale byt nevyužíva. Navrhovateľka byt zamyká, spodný byt využíva ako prechodný. On musí do kúpeľne (WC, sprcha, práčka) chodiť do vedľajšieho domu k bratovi. Počas manželstva pred priznaním invalidného dôchodku bola navrhovateľka dlhodobo nezamestnaná, odmietala sa prihlásiť na úrad práce, musel za ňu platiť zdravotné poistenie. Nie je tiež pravdou, že by jej nedal žiadne peniaze. V apríli jej dal 50,- €, pretože si vybavovala nový občiansky preukaz, v máji jej dal 50,- € na kvety, v

júni zaplatil poplatok za komunálny odpad 31,775 € a kúpil náhradné diely na jej bicykel za 10,- € a opravil jej ho.

Súd vykonal dokazovanie na pojednávaní výsluchom účastníkov konania, rozhodnutím Centra právnej pomoci o priznaní nároku na poskytovanie právnej pomoci zo dňa 10.04.2014, rozsudkom Okresného súdu Trenčín č. k. 16C/20/2014-14 zo dňa 10.03.2014, odborným posudkom Sociálnej poisťovne o invalidite navrhovateľky zo dňa 12.12.2011, rozhodnutím Sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku navrhovateľky z 05.12.2013, faktúrami a poštovými poukazmi o zaplatení, výplatnými páskami odporcu, ostatným spisovým materiálom a zistil tento skutkový stav:

Z rozsudku Okresného súdu Trenčín č. k. 16C/20/2014-14 zo dňa 10.03.2014 vyplýva, že manželstvo účastníkov uzavreté dňa XX.XX.XXXX v Trenčíne bolo právoplatne rozvedené dňa 20.03.2014.

Medzi účastníkmi nebolo sporné a vyplýva to i z odborného posudku Sociálnej poisťovne o invalidite navrhovateľky zo dňa 12.12.2011, že navrhovateľka je invalidná dôchodkyňa s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 60% a dátumom vzniku invalidity 12.12.2011. Jej príjem podľa rozhodnutia Sociálnej poisťovne o zvýšení invalidného dôchodku navrhovateľky zo dňa 05.12.2013 predstavuje invalidný dôchodok vo výške 166,10 € mesačne. Navrhovateľka býva na hornom poschodí rodinného domu, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve účastníkov konania, pričom uhrádza zálohové platby za plyn 20,- € mesačne, za elektrinu 20,- € mesačne a platí aj za vodu asi 2,30 € mesačne (za obdobie od 08.01.2014 do 17.02.2014 faktúra na sumu 2,29 €).

Medzi účastníkmi taktiež nebolo sporné, že odporca býva na spodnom poschodí rodinného domu, ktorý je v bezpodielovom spoluvlastníctve účastníkov konania, pričom nemá k dispozícii kúpeľňu, WC, sprchu a práčku používa v susednom dome, ktorý patrí jeho bratovi. Uhrádza len zálohy za elektrinu vo výške asi 7,- € mesačne.

Podľa pracovnej zmluvy zo dňa 20.02.2014 je odporca zamestnaný v spoločnosti N. U., a.s. ako skladník odo dňa nástupu do práce 24.02.2014, a to na dobu určitú do 23.08.2014, za čo poberá mesačnú mzdu 500,- € s mesačnou prémievou zložkou v maximálnej výške 97 € podľa platného prémievého riadku N. U., a.s. s tým, že všetky odmeny, prémie a bonusy, tvoriace nenárokovateľnú zložku mzdy, priznáva priamy nadriadený na základe dôslednosti a kvality plnenia pracovných úloh. Na základe dohody o zmene pracovnej zmluvy zo dňa 30.06.2014 sa zvýšila fixná mesačná mzda odporcu na sumu 515,- € s tým, že ostatné náležitosti pracovnej zmluvy zostávajú nezmenené.

Z výplatných pásov odporcu, ktoré v konaní predložila samotná navrhovateľka, vyplýva, že mzda odporcu za február 2014 bola 129,04 € netto, za marec 2014 bola 493,86 € netto, za apríl 2014 bola 558,05 €, za máj 2014 bola 521,93 €.

Z výplatnej pásky odporcu za júl 2014 vyplýva, že jeho mzda za tento mesiac predstavovala 497,28 € netto.

Navrhovateľka pri výsluchu uviedla, že odporca dosahuje príjem spolu so stravenkami 600,- € mesačne, a nie je pravdou, že by mu zostalo len 300,- €, keby jej platil výživné. Ona žije len zo sumy 2,- € denne, nemá si čo obliecť, nenaje sa, je to strašné. Vzhľadom k tomu, že nemá možnosť si lieky kupovať, tak vysadila aj tie.

Odporca pri výsluchu uviedol, že sa suma, ktorú od neho exmanželka žiada, je neprimerane vysoká k jeho platu. Ak by jej z platu dal 200,- €, mala by dokopy 367,- € a jemu by zostalo len 300,- €. On býva v nezariadenom byte, z ktorého je zariadená len jedna izba na prízemí rodinného domu. Byt nie je dorobený, na WC a sprchu chodí k bratovi. Nie je tam zavedený plyn, kúri si elektrickým radiátorom v jednej miestnosti. Z tohto dôvodu platí len za elektrinu asi 7,- € mesačne. Jeho čistý priemerný zárobok je asi 500,- €. Dostáva stravné lístky, keď majú nadčasy a môže chodiť na obedy za 0,33 €. Iný príjem, napríklad z brigád, nemá.

Podľa § 72 ods. 1, 2 a 3 z.č. 36/2005 Z.z. o rodine (ďalej len „zákon o rodine“) rozvedený manžel, ktorý nie je schopný sám sa živiť, môže žiadať od bývalého manžela, aby mu prispieval na primeranú výživu podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Ak sa bývalí manželia nedohodnú, určí

rozsah príspevku na výživu na návrh niektorého z nich súd. Prihliadne pritom aj na príčiny, ktoré viedli k rozvratu vzťahov medzi manželmi. Príspevok na výživu rozvedeného manžela možno priznať najdlhšie na dobu piatich rokov odo dňa právoplatnosti rozhodnutia o rozvode. Súd môže výnimočne túto dobu predĺžiť, ak rozvedený manžel, ktorému súd príspevok priznal, nie je z objektívnych dôvodov schopný sám sa živiť ani po uplynutí tejto doby, najmä ak ide o toho manžela, ktorému bolo v konaní o rozvod manželstva zverené do osobnej starostlivosti dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, alebo o manžela, ktorý má sám dlhodobou nepriaznivým zdravotným stav vyžadujúci sústavnú opateru.

Podľa § 75 ods. 1 a 2 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie. Výživné nemožno priznať, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi; to neplatí, ak ide o výživné pre maloleté dieťa.

Z citovaných ustanovení zákona vyplýva, že rozvodom manželstva zanikajú všetky osobné a právne vzťahy medzi manželmi. V materiálnej oblasti to znamená, že každý z manželov je povinný sa postarať sám o seba. Zákon však, v záujme zmiernenia niektorých majetkových dopadov, upravuje výnimky. Pokiaľ rozvedený manžel, ktorý požaduje výživné, nie je schopný sám sa živiť, má proti bývalému manželovi právo domáhať sa príspevku na primeranú výživu. Základnou podmienkou úspešnosti návrhu o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela je teda preukázanie neschopnosti navrhovateľa sám sa živiť a dôvodnosť neschopnosti navrhovateľa zabezpečiť si výživu vlastnou prácou alebo iným príjmom, t. j. nielen vlastnou prácou, ale aj výnosom zo svojho majetku. Táto neschopnosť môže vyplývať zo subjektívnych alebo objektívnych skutočností na strane navrhovateľa. Medzi subjektívne patrí zlý zdravotný stav, žiadna kvalifikácia alebo jej strata v dôsledku dlhodobej absencie zo zamestnania z dôvodu výkonu osobnej starostlivosti o deti a rodinu. Objektívnymi skutočnosťami sú osobná starostlivosť o maloleté dieťa do 3 rokov veku, resp. staršie dieťa s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom alebo faktická nemožnosť nájsť si zamestnanie v danom mieste zodpovedajúce jeho fyzickým a duševným schopnostiam. Bez preukázania neschopnosti sám sa živiť a dôvodu tejto neschopnosti nemôže byť navrhovateľ v konaní o určenie príspevku na výživu rozvedeného manžela úspešný; z úspešného preukázania neschopnosti sám sa živiť a dôvodnosti tejto neschopnosti však ešte nevyplýva, že nárok navrhovateľa na určenie príspevku na rozvedeného manžela je už tým samým opodstatnený. Súd je totiž povinný ďalej skúmať i potreby, schopnosti, možnosti a majetkové pomery odporcu. Pokiaľ sa preukáže, že pomery odporcu neumožňujú priznať navrhovateľovi príspevok na rozvedeného manžela, navrhovateľ v konaní nebude mať úspech a príspevok mu nebude priznaný. Rovnako by súd nemohol vyhovieť návrhu a výživné na rozvedeného manžela priznať, ak by v konaní bolo preukázané, že o výživné žiada ten z manželov, ktorý sa prevažne podieľal na rozvrate manželstva a sám hrubo zanedbával svoje manželské povinnosti (§ 72 ods. 2 a § 75 ods. 2 zákona o rodine), alebo ak by určenie výživného bolo v rozpore s dobrými mravmi podľa § 75 ods. 2 zákona o rodine.

Na základe výsledkov vykonaného dokazovania a po ich posúdení v súlade s vyššie uvedenými ustanoveniami zákona o rodine dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľky je čiastočne dôvodný. I keď rozvodom manželstva nastáva právny stav, že každý z manželov je povinný sa postarať sám o seba, a teda v zásade platí, že priznanie príspevku na výživu rozvedeného manžela je len výnimkou, nemožno inak ako ustáliť, že práve v prejednávanej veci sú splnené podmienky pre priznanie tohto druhu vyživovacej povinnosti. Nemožno totiž nechať bez povšimnutia, že navrhovateľka je invalidná, t. j. má dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom, bez aktuálne reálnej možnosti zamestnať sa vzhľadom na všeobecne nepriaznivú situáciu na trhu práce a na závery odborného posudku o jej možnosti vykonávať prácu len v prostredí bez psychickej záťaže.

Navrhovateľka ani odporca nemajú toho času vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom.

Ďalej súd samozrejme zohľadnil i dokazovaním zistené majetkové pomery oboch účastníkov. Príjem navrhovateľky predstavuje len invalidný dôchodok 166,10 €, z ktorého platí mesačné zálohové platby za energie súvisiace s jej bývaním vo výške zhruba 42,30 €. Odporca je zamestnaný a jeho priemerný mesačný príjem za obdobie od februára 2014 do mája 2014 a júl 2014 predstavuje sumu 440,03 €, z ktorej sumy hradí len elektrinu 7,- € mesačne. Súd prihliadol i na skutočnosť, že odporca má uzatvorenú pracovnú zmluvu len na dobu určitú.

Zohľadniac zákonné hľadiská pri určovaní príspevku na výživu rozvedeného manžela a vychádzajúc z vyššie popísaného stavu, je súd toho názoru, že príspevok určený vo výške 110,- € mesačne zodpovedá zákonným kritériám. Pokiaľ odporca príspeje na výživu svojej bývalej manželky sumou 110,- € mesačne, jej príjem bude s invalidným dôchodkom predstavovať sumu 226,10 € mesačne a príjem odporcu neklesne pod 330,03 €. Pokiaľ sa teda navrhovateľka domáhala príspevku vo väčšom rozsahu, jej návrh bol v tejto časti ako nedôvodný.

S tým súvisí i otázka nedoplatku na výživnom. Pokiaľ bol určený príspevok na výživu rozvedeného manžela určený vo výške 110,- € mesačne vždy do 20-teho dňa v mesiaci za obdobie od 30.04.2014 do 26.08.2014, činí nedoplatok 440,- € (4 x 110 €). Súd umožnil odporcovi úhradu tohto nedoplatku v mesačných splátkach po čiastkach 35,- €, pretože táto výška splátok sa javí zodpovedajúcou ako potrebám navrhovateľky, tak i celkovej situácii odporcu. Možnosť splácať nedoplatok v splátkach pod stratou výhody splátok znamená, že ak nebudú stanovené splátky dodržané, môže navrhovateľka žiadať zaplatenie celého dlhu, toto právo však môže navrhovateľka použiť len do splatnosti najbližšej budúcej splátky.

Súčasťou rozsudku je i výrok o trovách konania.

Podľa § 142 ods. 2 O.s.p., ak mal účastník vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Navrhovateľ aj odporkyňa mali vo veci v zásade rovnaký pomer úspechu a neúspechu, a preto súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. rozhodol, že žiadny z účastníkov nemá na náhradu trov právo.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie do 15 dní od jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, podpis, dátum) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha. Odvolanie je potrebné podať v počte 2 rovnopisov, ak potrebný počet rovnopisov účastník nepredloží, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3, 205 ods. 1 O.s.p.).

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že

- sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
- účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený,
- v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
- účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
- rozhodoval vylúčený sudca,
- súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy,
- konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (dôkazy sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu, dôkazmi má byť preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej, odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4, účastník konania bez svojej viny nemohol dôkazy označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa),
- rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2, § 205a ods. 1, § 221 ods. 1 O. s. p.).

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozsudkom dobrovoľne splnená, možno podať návrh na exekúciu podľa osobitného predpisu.